

Materials, estructures i mecanismes

Exemple garrafa d'aigua

Download from
Dreamstime.com
This watermarked image is made for previewing purposes only.

<https://www.youtube.com/watch?v=DeMH7uPs2Sw>

Exercici 3.1-1

Cerca 3 exemples d'aplicació per cada un dels següents grups de materials

Per a cada aplicació explica quines són les característiques per les quals s'utilitza el material.

- Fustes
- Ceràmiques
- Vidres
- Metalls
- Tèxtils
- Plàstics

Exercici 3.1-1

Materials	Exemples d'aplicació	Característiques/ propietats
Fustes		
Ceràmiques		
Vidres		
Metalls		
Tèxtils		
Plàstics		

3.2 Algunes propietats dels materials

Mecàniques

Elasticitat

Plasticitat

Resistència a la tracció,
compressió, flexió i torsió

Fragilitat i tenacitat

Duresa

Físiques

Densitat

Conductivitat tèrmica
i elèctrica

Altres

Resistència a la corrosió

Resistència a la radiació solar

Toxicitat

Recilabilitat

3.2.1.1 Elasticitat

L'elasticitat és la propietat d'un material de variar la seva _____ sota un esforç i tornar a la seva forma original quan l'esforç deixa d'actuar.

Exemple:

Goma es _____ amb un esforç de _____ i torna a la seva _____ en acabar l'esforç, si aquest no ha estat excessiu.

3.2.1.2 Plasticitat

La plasticitat és la propietat que indica que sota un esforç, el material es _____, mantenint la _____.

Exemple:

Per protegir els passatgers en cas de xoc, el cotxe s'ha de poder deformar de forma controlada. La deformació del frontal absorbeix l'energia del xoc. És una deformació plàstica ja que es manté quan ha passat l'esforç (xoc).

3.2.1.3 Esforços de tracció, flexió, compressió i torsió

L'esforç de tracció _____ un material.

Exemple cables de pont penjant.

3.2.1.3 Esforços de tracció, flexió, compressió i torsió

L'esforç de compressió _____ un material.

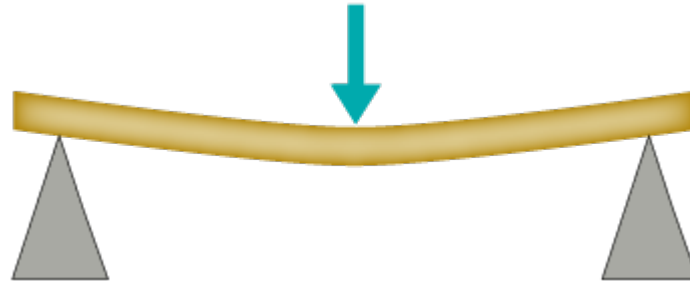
Exemple pilars d'un pont que ha de suportar el pes del pont i del transit que carrega el pont.

3.2.1.3 Esforços de tracció, flexió, compressió i torsió

Entre els punts de suport (pilars) d'un pont, es produeix un esforç de _____ .

L'esforç de flexió tendeix a _____ el material.

3.2.1.3 Esforços de tracció, flexió, compressió i torsió

L'esforç de _____ es produeix quan feim _____ un objecte, per exemple una vareta, sobre tot, si un costat de la vareta està fixada o ofereix resistència al _____.

La _____ d'un trepant està sota un esforç de torsió.

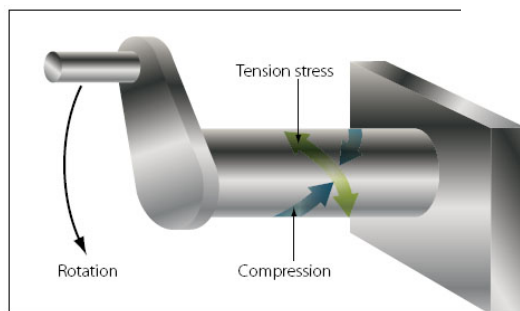
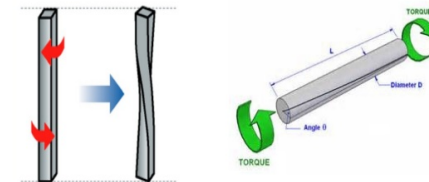

Figure 3-20. Torsion on a rotating shaft, made up of tension and compression.

ESSED CONCRETE LAB, CE-416

Torsional Stress

➤ A Specific type of Shear Stress in Which One end of a part is secured while the other end is Twisted

AUST

3.2.1.4 Fragilitat i tenacitat

Un material fràgil es _____ en rebre un _____.

Exemples:

_____, _____, _____.

www.shutterstock.com · 3348354

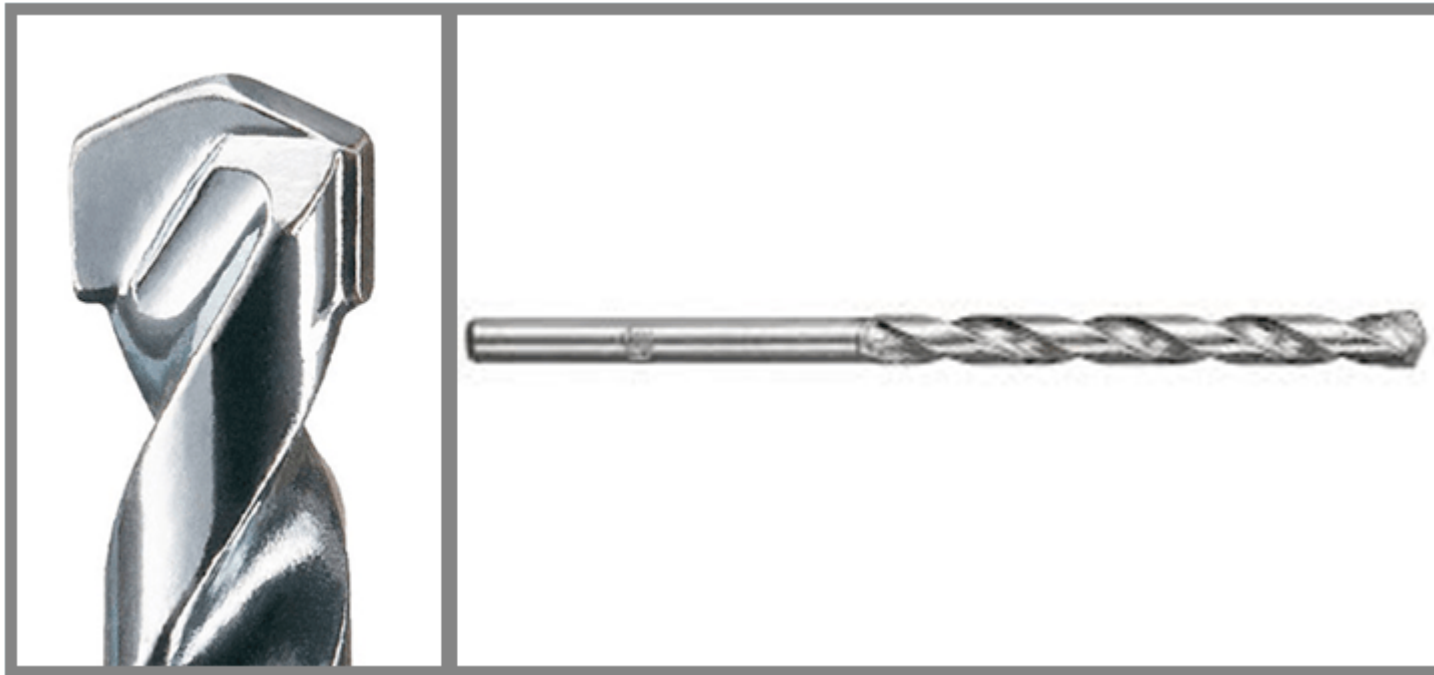

La propietat contrària a la fragilitat és la _____. Els objectes tenaços es poden deformar amb cops, però no es rompen en pedaçs.

3.2.1.5 Duresa

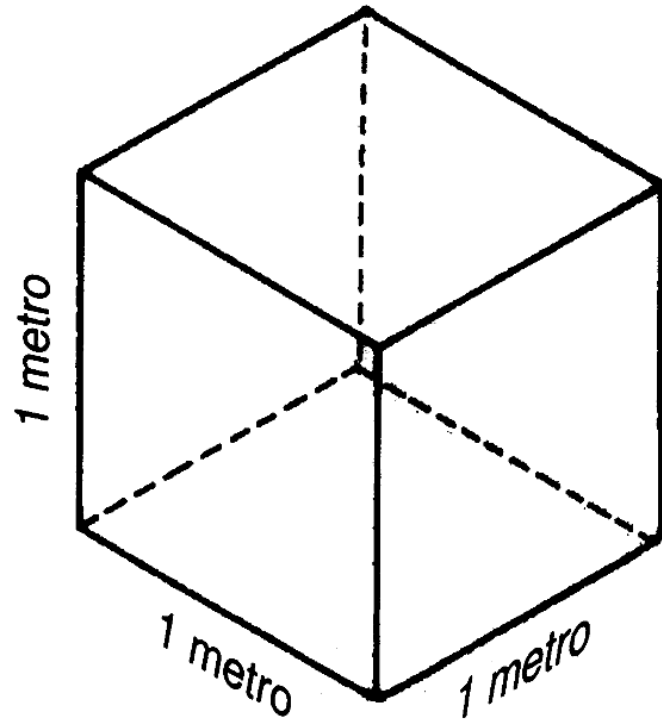
La duresa mesura la resistència que oposa una substància a ser _____.
Quant més dur és un material, més difícil és _____ o _____.

El vidre per exemple, és un material molt _____, però al mateix temps molt _____.
Les puntes de les broques per perforar pedra han de ser molt dures, però _____ fràgils.

3.2.1.6 Densitat

La densitat és la relació entre la massa i el _____ d'un material. La unitat de la massa són els ____ i la unitat del volum els ____.

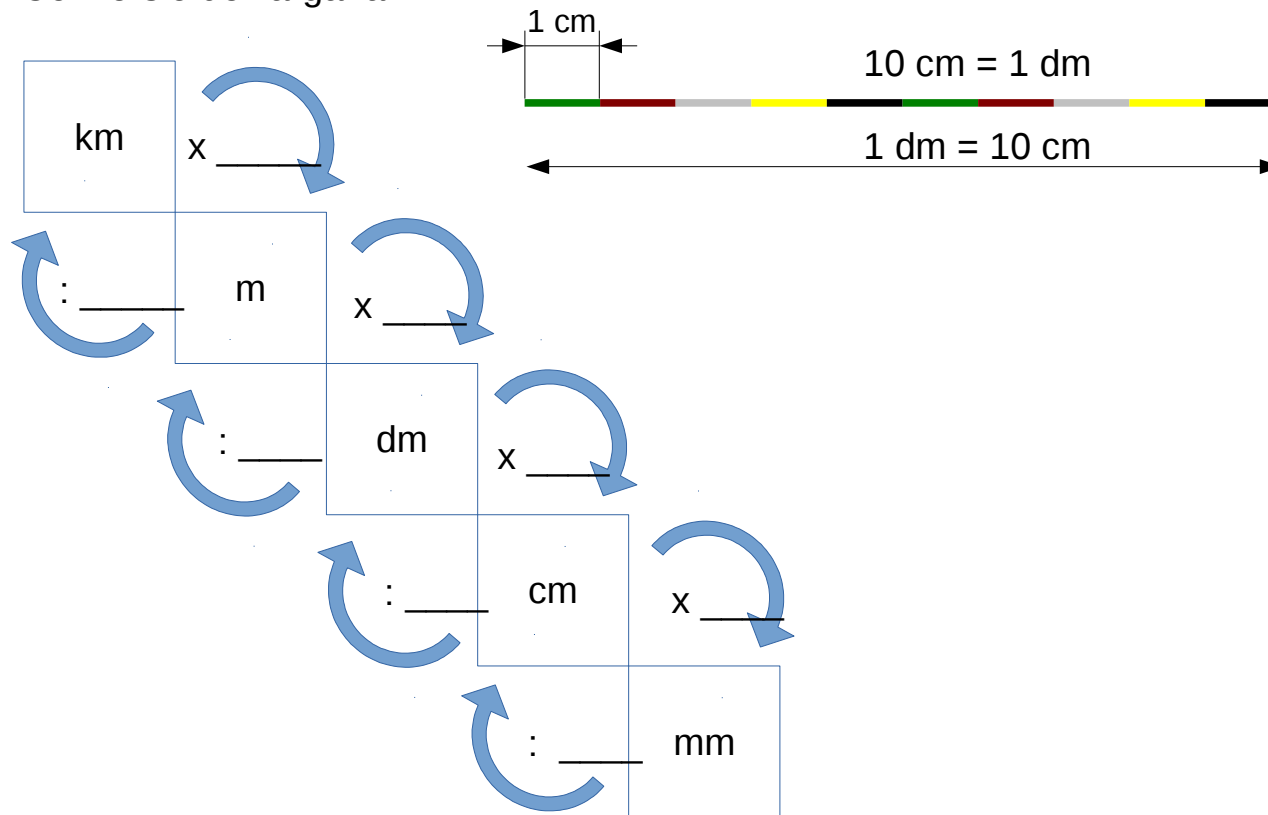

Si omplim un metre cúbic d'aigua i el pesem, el resultat són _____.

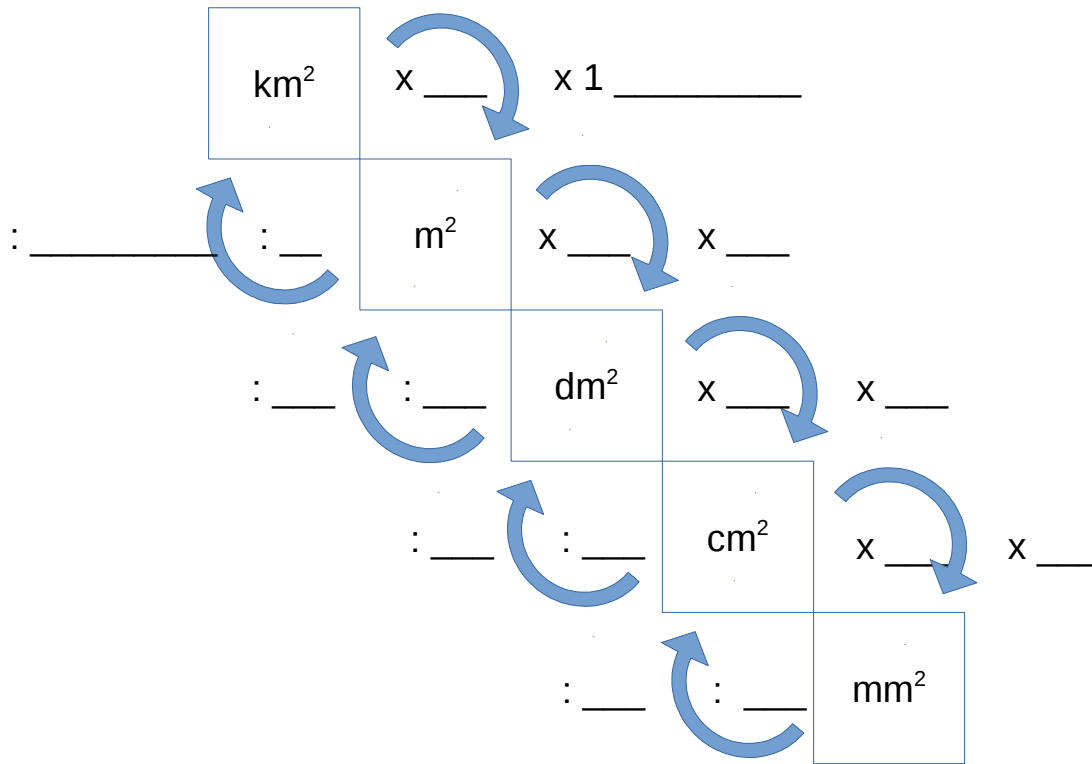
La densitat d'un material es calcula dividint la seva _____ entre el seu _____.

En el cas de l'aigua, la densitat és

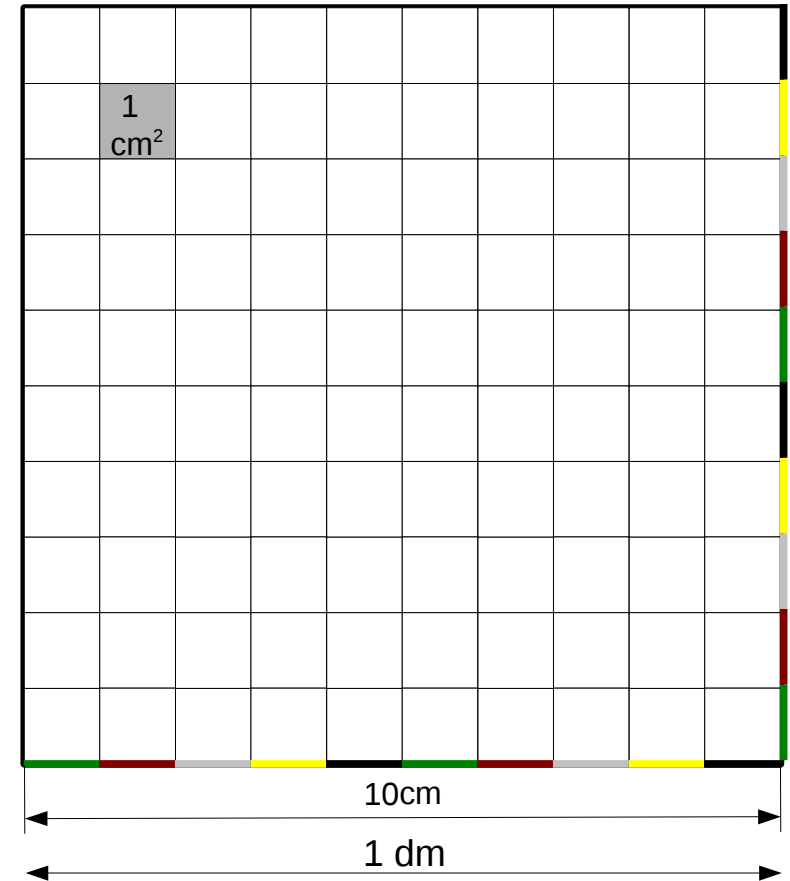
Conversió de llargària

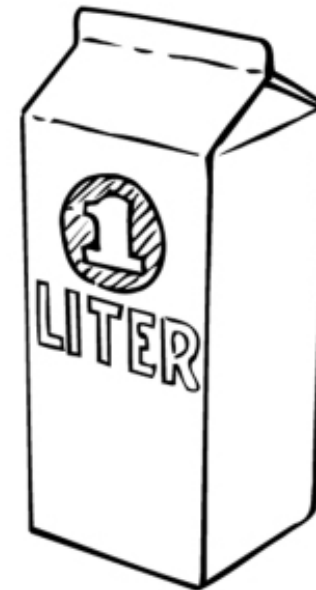
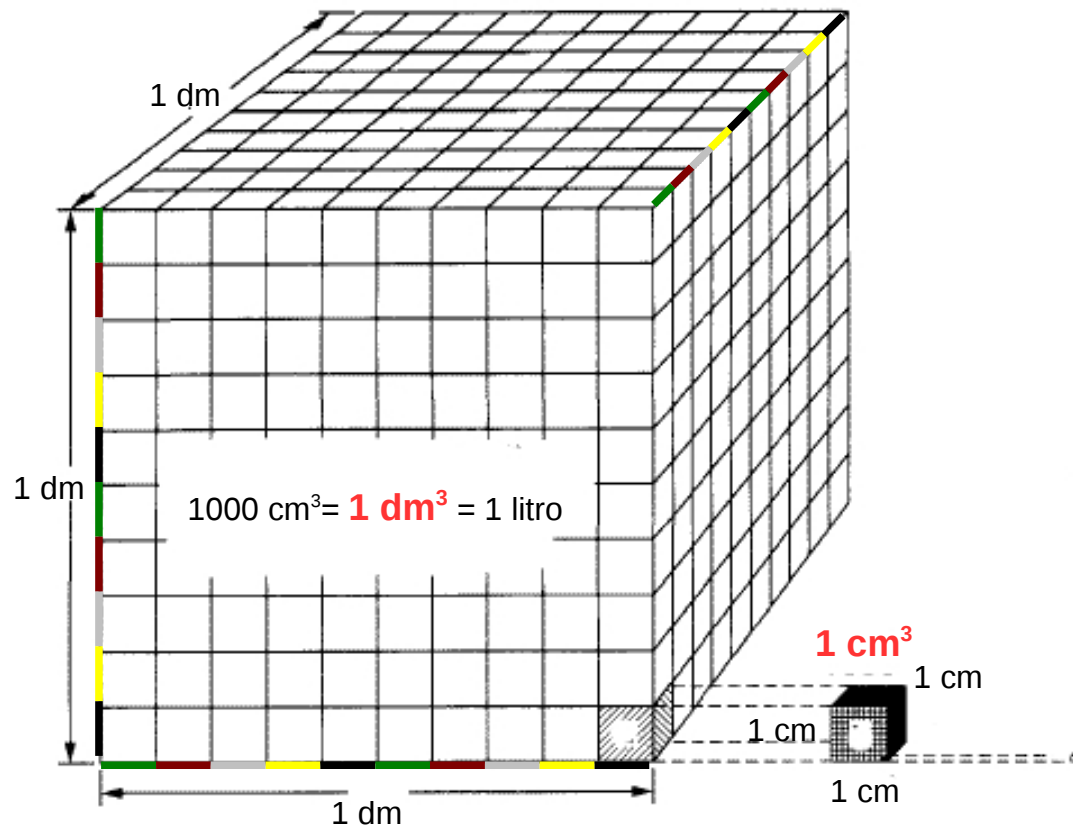
Conversió de superfície

$$1 \text{ dm}^2 = 100 \text{ cm}^2$$

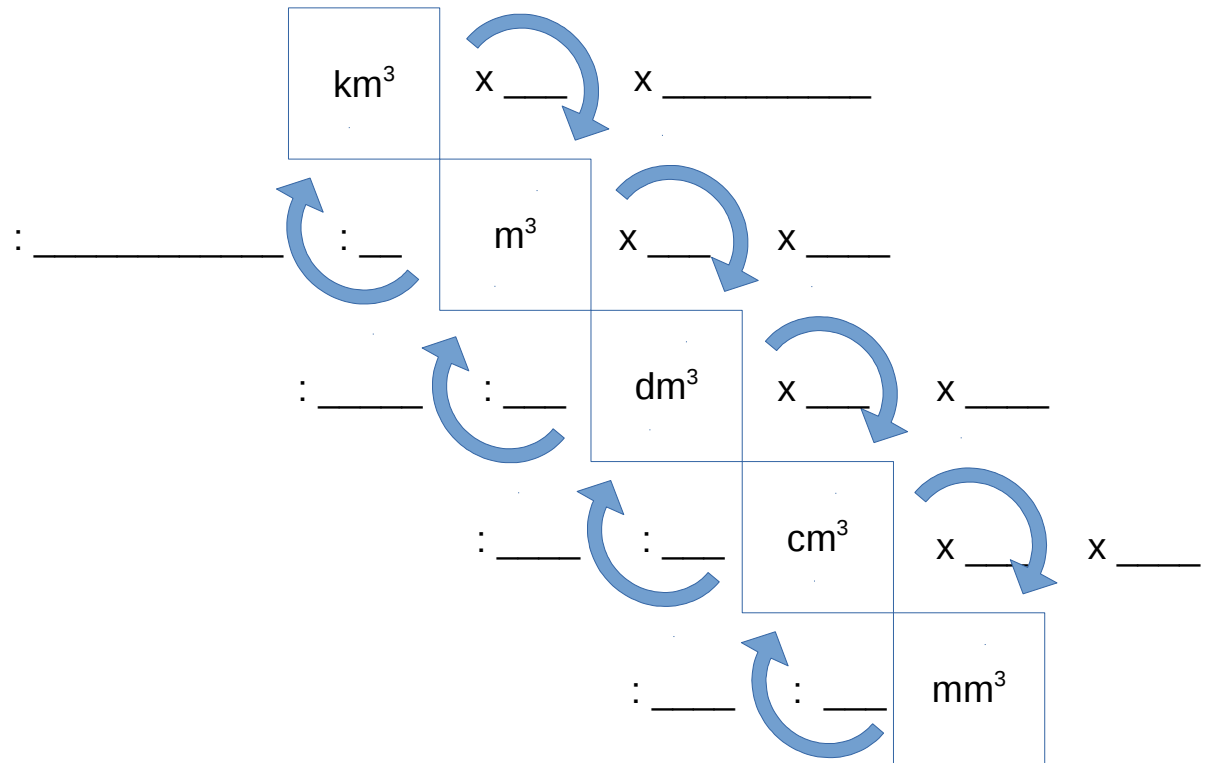

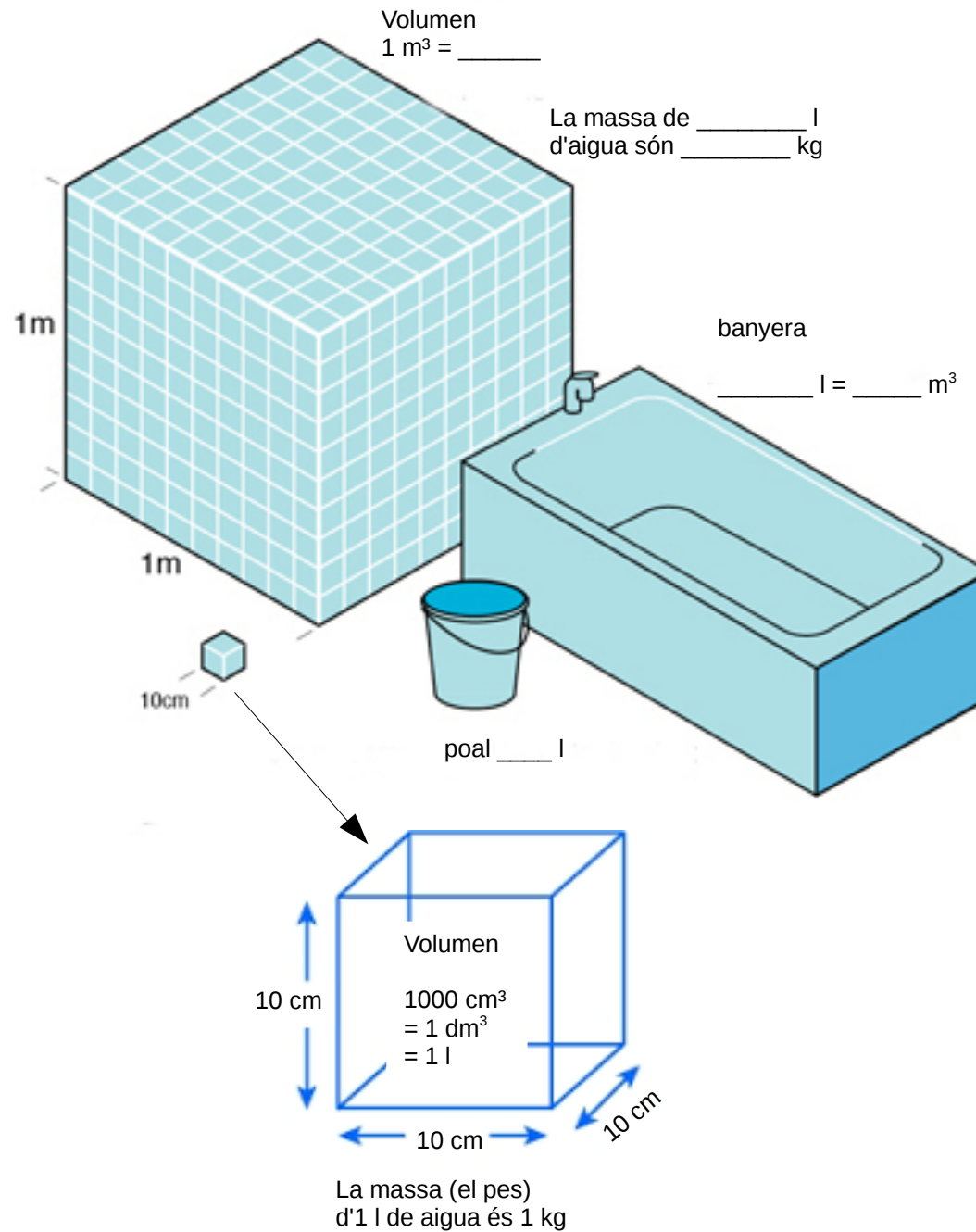

Copyright © 2006 Paul G. Hewitt, printed courtesy of Pearson Education Inc., publishing as Addison Wesley.

Conversió de volumen

Experiment per averiguar la densitat d'una pedra

Els recipients pesen _____grams menys que abans de ficar la pedra.

_____grams d'aigua tenen un volum de _____cm³, que és el volum de la pedra.

Ara podem calcular la densitat de la pedra.

$$m_{\text{pedra}} / V_{\text{pedra}} =$$

- Exercicis 3.2.6-1

Calcula les densitats dels següents materials.

Material	Massa	Volumen	Densitat en kg/l
Ferro	26 kg	3,3l	
Coure	4450 kg	0,5 m ³	
Alumini	3 kg	1111cm ³	
Plom	11,34 kg	1l	
Pedra	1,25 kg	0,5 dm ³	
Aigua	300 g	0,3 l	
PVC	4170 kg	3 m ³	

- Exercicis 3.2.6-2

Completa la taula.

Material	Massa	Volumen	Densitat
Fusta de pi	100 kg		500 kg/m ³
Fusta de balsa		1 m ³	160 g/l
Oli d'oliva		2000 cm ³	0,87 kg/l

3.2.7 Conductivitat tèrmica i elèctrica

La conductivitat tèrmica d'un material indica si aquest és un bon o mal _____ de la calor. Per exemple un cassó o una paella de cuina han de conduir bé la calor del _____ als aliments que estem cuinant. Tots els útils de cuina estan fets de _____, perquè els metalls, a més de conduir bé la calor, són _____.

Per contra, el mànec d'una paella, sovint està fet de _____ o _____, perquè la _____ i els _____ condueixen la calor _____ i no s'_____, encara que la part metàl·lica de la paella estigui molt calenta.

Anomenem aïllants tèrmics als materials que condueixen la calor _____. La conductivitat tèrmica dels aïllants és _____.

La conductivitat elèctrica indica si un material és bon o mal conductor de l'_____. Dels grups de materials que hem comentat, els _____ són els únics bons conductors de l'electricitat. La resta dels materials es consideren _____ elèctrics.

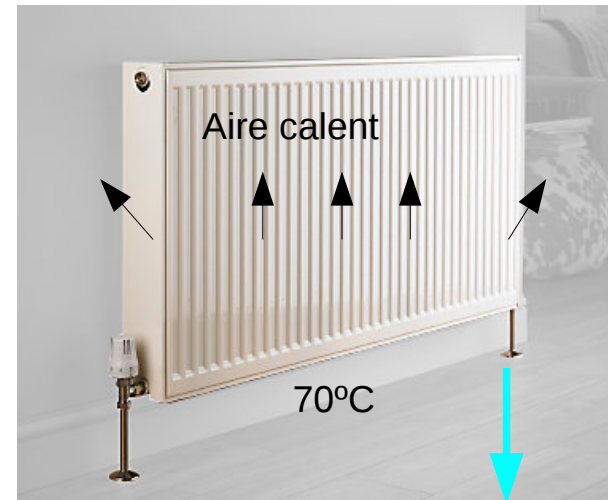
3.2.7 Conductivitat tèrmica i elèctrica

On necessitem conduir calor i electricitat?

Calefacció -> radiadors.

Dipòsits aigua calenta sanitària (ACS) -> serpentí.

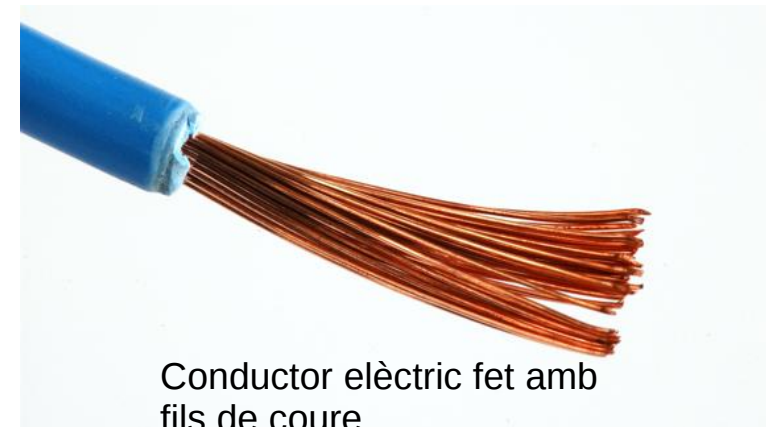
Cuina -> paella.

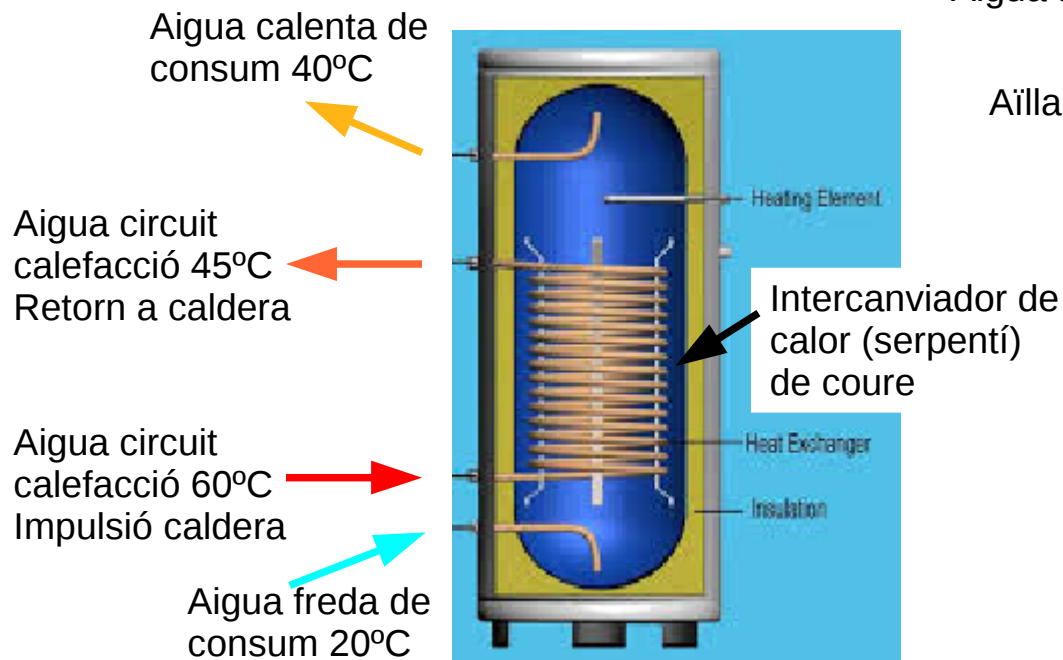
Aigua a 80°C

Aigua a 60°C

Aïllament elèctric plàstic

Conductor elèctric fet amb
fils de coure

Aigua calenta de
consum 40°C

Aigua circuit
calefacció 45°C
Retorn a caldera

Aigua circuit
calefacció 60°C
Impulsió caldera

Aigua freda de
consum 20°C

Intercanviador de
calor (serpentí)
de coure

Heating Element

Heat Exchanger

Insulation

3.2.8 Resistència a la corrosió

En el que respecta a la corrosió, nosaltres ens limitarem a considerar l'oxidació de metalls, com per exemple la del _____, _____, _____ o _____. L'oxidació dels metalls és una reacció electroquímica entre un _____ i _____.

En el cas dels metalls fèrrics com el _____ i l'_____, l'oxidació provoca una _____ que debilita el metall. El contacte d'un metall amb _____ accelera la corrosió, sobretot si l'aigua és _____. Per això, als _____ s'evita utilitzar metalls fèrrics.

Per evitar la corrosió es poden tractar les _____ amb productes que les protegeixen, com per exemple dipòsits d'aigua amb superfície interior vitrificada.

També es fabriquen acers anomenats inoxidable, però la resistència a la corrosió d'un acer inoxidable depèn molt de la seva _____.

L'alumini i el coure, que no són metalls fèrrics, només s'oxiden _____, sense arribar a una corrosió que trenqui peces fetes amb aquests metalls.

3.2.8 Resistència a la corrosió

Alumini

La corrosió de ferro i acer arriba a perforar les peces i debilita la seva resistència mecànica.

Coure

La corrosió de l'alumini i el coure només és superficial.

Superfícies metàl·liques se esmalten o vitrifiquen per protegir-les contra la corrosió.

3.2.9 Resistència a la radiació solar

La radiació solar deteriora _____, _____ i, sobretot, molts tipus de materials _____. Per protegir un material de la radiació solar, se sol tractar la seva superfície, per exemple amb _____, _____ o _____.

3.2.10 Toxicitat

Moltes de les substàncies i materials utilitzats en els processos tecnològics són tòxics, per _____, _____ o _____ i a més contaminen el _____ si no es manipulen adequadament.

La majoria de les _____, _____ o _____ contenen dissolvents _____ per ingestió, inhalació i contacte amb la pell.

Tots els _____ produeixen en cremar-se fums extraordinàriament tòxics. Mai s'ha de cremar un _____.

Abans de manipular una substància o un material, és necessari informar-se de les seves propietats _____ per evitar arriscar la salut i contaminar el medi ambient.

3.2.11 Reciclabilitat

Els materials reciclables es poden _____, com per exemple el _____, el _____ molts _____ i alguns _____.

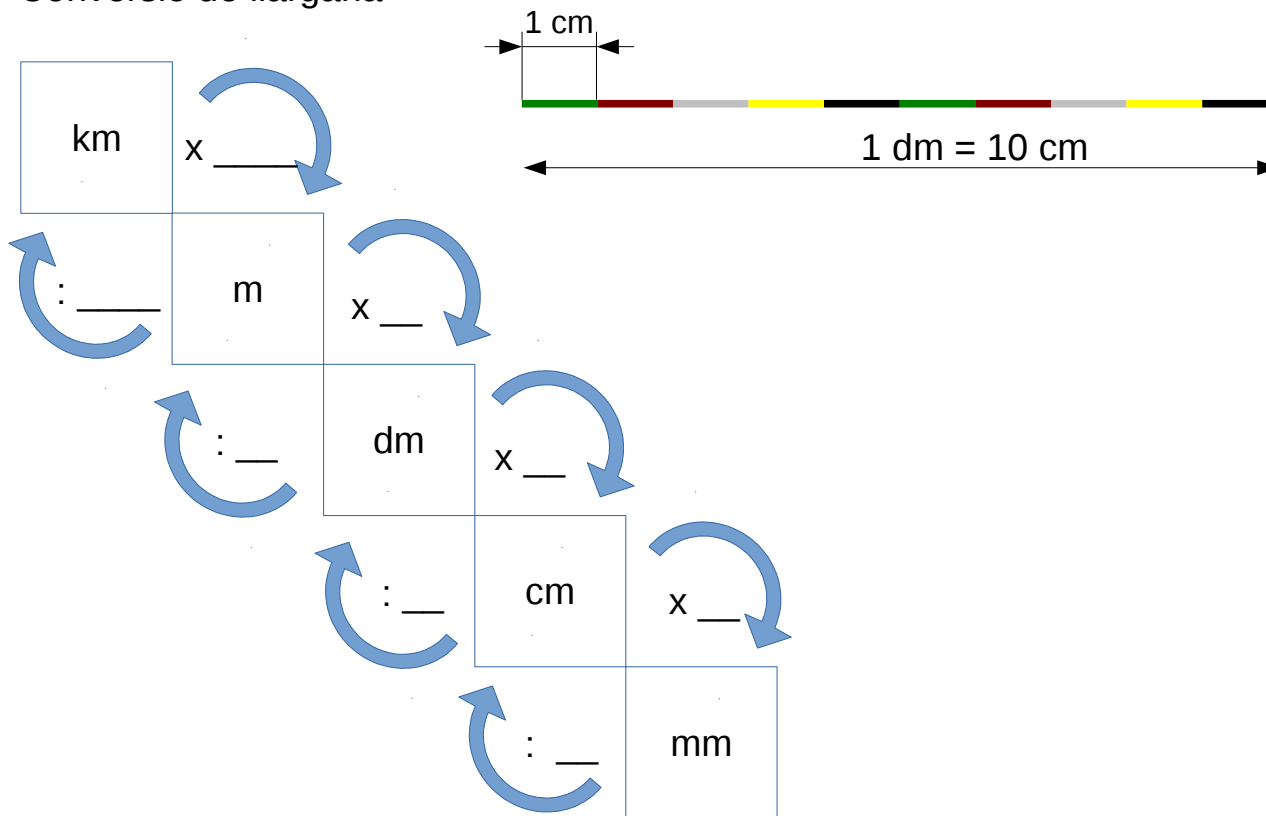

3.3 Exercicis conversions unitats

Exercici 3.3-1

Completa l'escala de conversió per a unitats de llargària.

Conversió de llargària

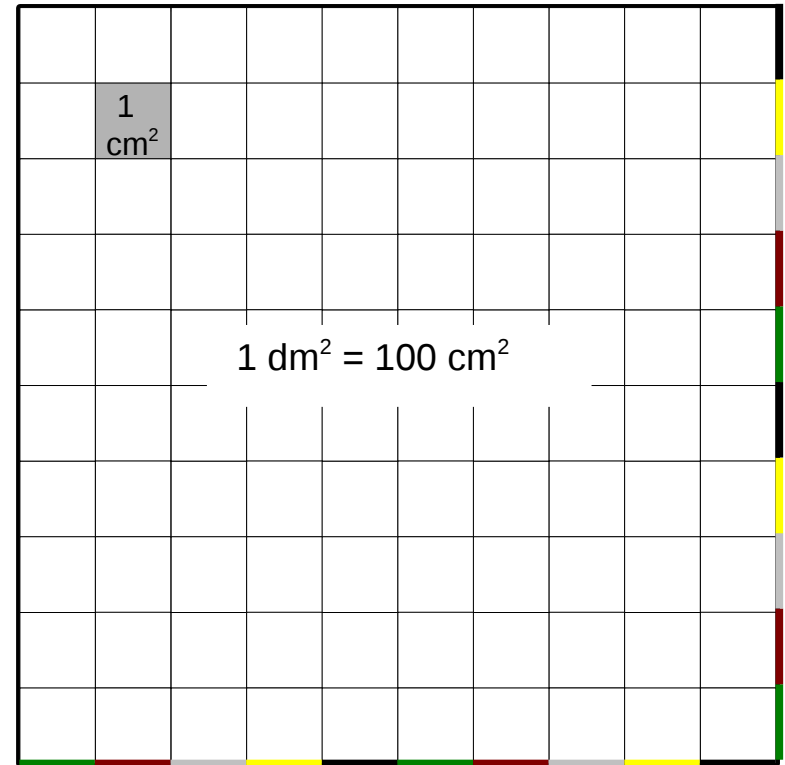
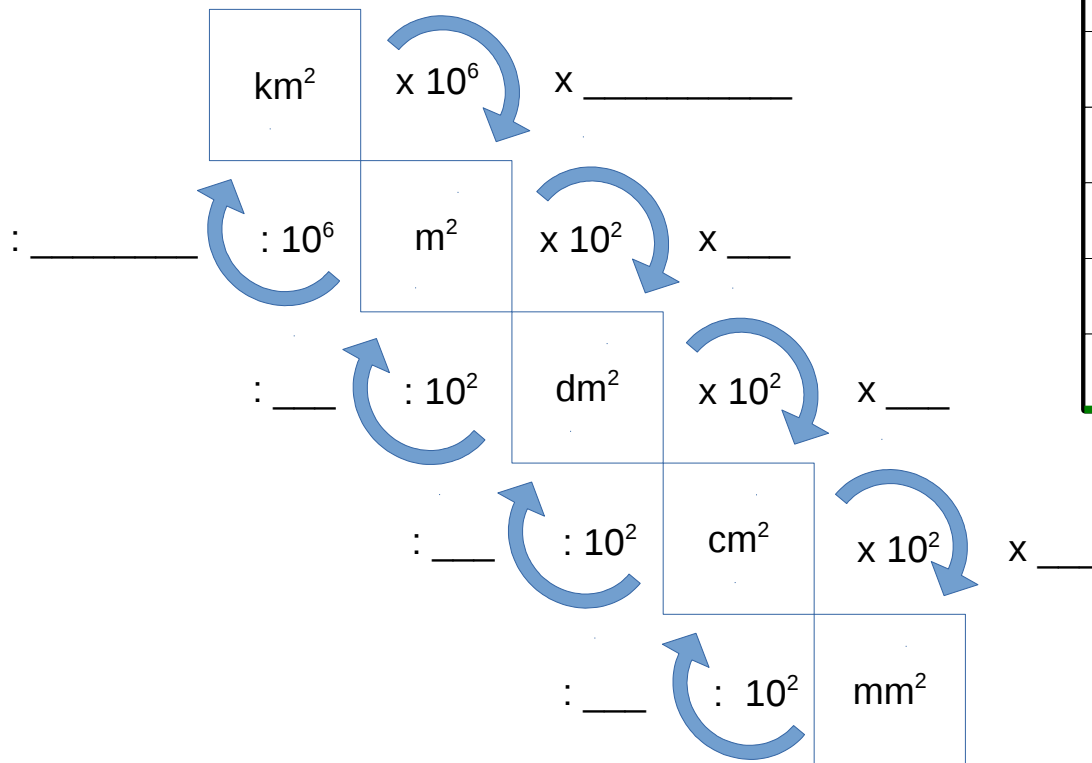

3.3 Exercicis conversions unitats

Exercici 3.3-3

Completa l'escala de conversió per a unitats de superfície.

Conversió de superfície

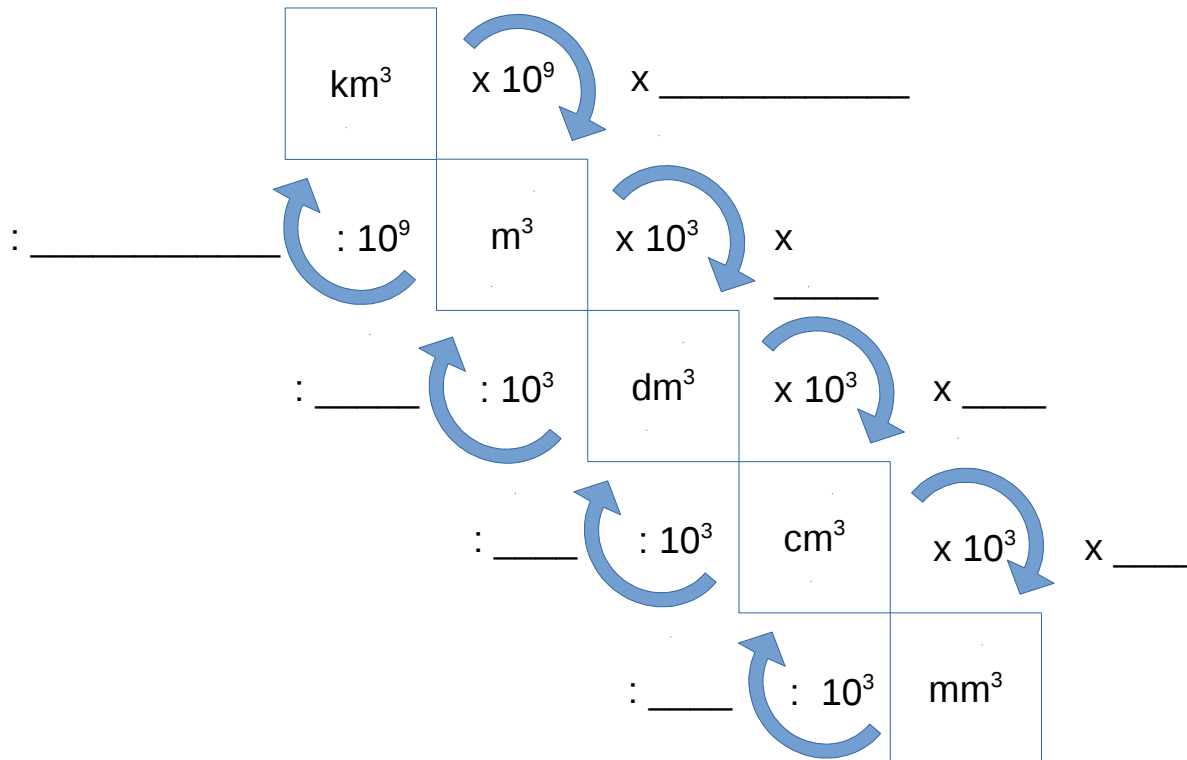

3.3 Exercicis conversions unitats

Exercici 3.3-5

Completa l'escala de conversió per a unitats de volum.

Conversió de volumen

3.3 Exercicis conversions unitats

Exercici 3.3-2

Fes la conversió de les següents llargàries.

$$145\text{dm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{m} = \underline{\hspace{2cm}} \text{mm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{km}$$

$$0,321\text{km} = \underline{\hspace{2cm}} \text{mm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{dm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{cm}$$

$$21\text{m} = \underline{\hspace{2cm}} \text{mm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{dm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{cm}$$

Exercici 3.3-4

Fes la conversió de les següents superfícies.

$$541\text{dm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{m}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{mm}^2$$

$$0,321\text{mm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{dm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{cm}^2$$

$$21\text{m}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{mm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{dm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{cm}^2$$

Exercici 3.3-6

Fes la conversió dels següents volums.

$$541\text{dm}^3 = \underline{\hspace{2cm}} \text{m}^3 = \underline{\hspace{2cm}} \text{mm}^3$$

$$0,321\text{mm}^3 = \underline{\hspace{2cm}} \text{dm}^3 = \underline{\hspace{2cm}} \text{cm}^3$$

$$21\text{m}^3 = \underline{\hspace{2cm}} \text{mm}^3 = \underline{\hspace{2cm}} \text{dm}^3 = \underline{\hspace{2cm}} \text{cm}^3$$